

20 ✓
ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ
ΚΕΝΤΡΟΝ ΕΡΕΥΝΗΣ
ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΛΑΟΓΡΑΦΙΑΣ
ΑΝΑΓΝΩΣΤΟΠΟΥΛΟΥ 14
ΑΘΗΝΑΙ (136)

ΚΕΝΤΡΟΝ ΛΑΟΓΡΑΦΙΑΣ
ΛΑΟΓΡΑΦΙΚΟΣ ΑΤΛΑΣ
'Αριθ. 'Ερωτ. Μουσ. 49/1970

A!
ΑΝΤΙΓΟΝΗ - ΝΟΜΟΥ ΦΛΟΡΙΝΗΣ

ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟΝ
ΔΙΑ ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΕΡΓΑΛΕΙΑ

ΚΑΙ ΚΑΤ' ΕΘΙΜΟΝ ΠΥΡΑΣ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

✱

ΑΘΗΝΑΙ 1968
ΕΚ ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ

Δι. Ερωτ. 1969/10-2-1970.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

1. Ἐξεταζόμενος τόπος (χωρίον, κομμόπολις) *Ἀντίχοτον*...
(παλαιότερον ὄνομα: *Κιοβελερ.*), Ἐπαρχίας *Φλωρινής*,
Νομοῦ *Φλωρινής*.
2. Ὀνοματεπώνυμον τοῦ ἐξετάσαντος καὶ συμπληρώσαντος *Γεώργιος*
Μηδ. Μπουτσης... ἐπάγγελμα *Διδασκαλός*...
Ταχυδρομικὴ διεύθυνσις *Ἀντίχοτον - Πάριον Εὐρυδαίας*
Πόσα ἔτη διαμένει εἰς τὸν ἐξεταζόμενον τόπον *Πέντε (5)*...
3. Ἀπὸ ποῖα πρόσωπα κατεγράφησαν αἱ παρατιθέμεναι πληροφορίες:
α) ὄνομα καὶ ἐπώνυμον *Χρήστος Ἰωαννίδης*...

ἡλικία *70 ἐτῶν* γραμματικαὶ γνώσεις *Β' Γραμματικῶν*

τόπος καταγωγῆς *Καίσαρεια*

Μονταλάμης

β) *Ἄγγελος Χατζηγεωργίου, Γεωρ. Δρ. Γεωργίου*
Καίσαρεια Μονταλάμης

Α'. α'. ΤΑ ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΚΤΗΜΑΤΑ ΠΡΟ ΤΟΥ 1920

- 1) Ποῖαι ἀγροτικαὶ περιοχαὶ προωρίζοντο διὰ σποράν καὶ ποῖαι διὰ
βοσκήν ποιμνίων; *Πεδῖναι διὰ μακροέρχων*
Ὀρεινὰ διὰ βοσκῆς ποιμνίων

Ὑπῆρχον αὐταὶ χωρίσται ἢ ἐνηλλάσσοντο κατὰ χρονικὰ διαστήματα; *ὑπῆρχον αὐταὶ χωρίσται*

- 2) Εἰς ποίους ἀνήκον ὡς ἰδιοκτησίαι; α) εἰς φυσικὰ πρόσωπα, δηλ. εἰς τοὺς χωρικοὺς· β) εἰς γαιοκτῆμονας (Ἕλληνας ἢ ξένους, ὡς π.χ. Τούρκους)· γ) εἰς Κοινότητας· δ) εἰς μονὰς κλπ.
α) εἰς φερέα πρόσωπα β) εἰς γαιοκτήμονας γ) εἰς κοινότητας δ) εἰς μοναχούς

- 3) Ὁ πατὴρ διατηρεῖ τὴν περιουσίαν του συγκεντρωμένην καὶ μετὰ τὸν γάμον τῶν τέκνων του, διανεμομένης ὑπ' αὐτῶν μετὰ τὸν θάνατόν του; *ο. πατὴρ διατηρεῖ κλπ. περιουσίαν συγκεντρωμένην*
ἐν ὅσῳ ἔζη, διότι ἔλα τὰ τέκνα του, καίτοι ἀπομεινῶν ὁμογενεῶν, ἐνὶ βίῳ

- β'. 1) Οἱ κάτοικοι ἀσχολοῦνται μόνον εἰς τὴν γεωργίαν ἢ μόνον εἰς τὴν κτηνοτροφίαν ; ἢ συγχρόνως εἰς ἀμφοτέρας, δηλ. τὴν γεωργίαν καὶ τὴν κτηνοτροφίαν ; *ἀσχετῶς εἰς ἀμφοτέρας.....*
διότι γεωργία ἂν ὑποποτρύνει δὲν ἐπιτελεῖται.....
- 2) Οἱ τεχνῖται (δηλ. οἱ βιοτέχναι) ἀσχολοῦνται ἐν παρέργῳ καὶ εἰς τὴν γεωργίαν ; *ἀσχολῶνται ἐν παρέργῳ καὶ εἰς τὴν γεωργίαν.....*
- γ'. 1) Εἰς τὰ μεγάλα κτήματα : τῶν γαιοκτημόνων (τσιφλικούχων), τῶν μοναστηρίων· ποῖοι εἰργάζοντο εἰς αὐτά ; καὶ ὑπὸ πρῶτους ὄρους· ὡς ἄτομα ἢ μὲ ὁλόκληρον τὴν οἰκογενεῖάν των ; *ἐργάζοντο.....*
ἰδιῶται ἢ ἐξ ἀσκητικῶν τῶν οἰκογενεῖας εἰς γαιο-
κτημόνας τσάρμους (ἡγεμόνες).....
- 2) Πῶς ἐκαλοῦντο οὗτοι ; (κολλῆγοι, σέμπροι, μισακάτορες, σημα-
κατόροι κλπ.) *οὐκ ἔστι.....* Ποία ἦτο ἡ κοινωνικὴ των θέσις ;...
Παλιταὶ ἢ ἐξ ἀσκητικῶν.....
- 3) Ποία ἦτο ἡ ἀμοιβὴ των ; (εἰς εἶδος ἢ εἰς χρῆμα) ; *εἰς εἶδος.....*
- 4) Ἐχρησιμοποιοῦνται καὶ ἐργάται ; ἐποχικῶς, δηλ. διὰ τὸ θέλημα, τὸ ἀλώνισμα, τὸν τρυγητὸν ἢ δι' ἄλλον τὸν χρόνον ; Ἀπὸ ποῦ προήρχοντο οὗτοι ; ἦσαν ἄνδρες μόνον ἢ καὶ γυναῖκες ; ποῖαν ἀμοιβὴν ἐλάμβανον ; ἡμερομισθίον εἰς χρῆμα ἢ εἰς εἶδος ;
Ἐποχικῶς ἐχρησιμοποιοῦνται καὶ ἐργάται. Προήρχοντο
ἐπόλαιαι τάξεις. Ἦσαν γυναῖκες καὶ ἄνδρες. Ἐλάμβανον
ἡμερομισθίον εἰς εἶδος.....
- 5) Ἐχρησιμοποιοῦνται καὶ δοῦλοι (ὑπηρέται) ἢ δοῦλαι ; Ἐάν ναι, ἀπὸ ποῶν τόπων προήρχοντο ; *κατ' ὅμιον καὶ.....* διὰ γεω-
ργίας ἐργασίας ὅτι ἀπὸ αὐτοῦ περιφέρειαι προήρχοντο.....
- 6) α) Οἱ νέοι καὶ αἱ νέαι τοῦ τόπου ποῦ ἐπηγάιναν δι' ἀνεύρεσιν ἐργασίας ; *ἐξοικονομοῦντο πρὸς ἐργασίαν.....*
ἢ ἐξοικονομοῦντο (ἔως καὶ πᾶσι).....
- β) Ἐπηγάιναν ἐποχικῶς : ὡς ἐργάται... *Ναι.....* ἢ ὡς τεχνῖται κτίσται, γύφτοι (σιδηρουργοί), βαφεῖς (μπογιατζήδες), πρε-
ματευτάδες (ἐμποροὶ) κλπ. ; *καὶ πρὸς ἐργασίαν καὶ πρὸς*
τεχνίται. κτίσται, σιδηρουργοί, βαφεῖς.....

δ'. 1) Πώς ελιπαίνοντο παλαιότερον τὰ χωράφια: με ζωϊκὴν κόπρον (βοῶν, αἰγοπροβάτων κλπ.), φυτικὴν (με καύσιν: α) τῆς καλαμῆς μετὰ τὸν θερισμόν, β) τῶν θάμνων κλπ.) ἢ με κάλυψιν (παράχωμα) χλόης (τριφυλλιοῦ, λαθουριοῦ κλπ.) δι' ὀργώματος;

... ἔρποναιοντα. ἰσ. ἰωνικ. κόπραν, διότι πᾶσαε. περὶ κτηνοτροφία. καί ὁ κῶρος. τῆς βοειδῆς ἢ αἰγοπροβατικῆς. (Ζαυνοτά. γίδια. Ἀχινύρας. Ὀσση. Τίφτιν) ἔπαρμιονσε.

2) Πότε ἔγινε τὸ πρῶτον χρῆσις χημικῶν λιπασμάτων εἰς τὸν τόπον σας; Πρὸ τῶν 1920. δει. ἐγκριζαμεν. τὰ. Ἀπρ. 7. Παρέχον.

ε'. Ἀπὸ πότε χρησιμοποιοῦνται: τὸ σιδηροῦν ἄροτρον καὶ αἱ γεωργικαὶ μηχαναὶ εἰς τὸν τόπον σας; Τὸ. σιδηροῦν. ἄροτρον. ἀρρηθ. ἐπιχορηγούμενα ἀπὸ τὸ 1918. - Μόχαται. δει. ἐγκριζομένηται.

1) Σιδηροῦν ἄροτρον (τύποι αὐτοῦ, δηλ. μονόφτερο, δίφτερο κλπ.).

Εἰς ποῖα κτήματα ἐχρησιμοποιεῖτο (ἢ χρησιμοποιεῖται) κάθε τύπος;

Ποῖος κατεσκευάσεν τὸ ἄροτρον τοῦτο ἢ ἀπὸ ποῦ ἐγένετο ἡ προμήθεια αὐτοῦ; Σιδηροῦν. ἄροτρον. μονόφτερον. (Εὐρωπαϊκὴν).

Εἰς ὅλα τὰ κτήματα. ἢ μόνον μὲν τὸν ἔχοντο. ἀπὸ τοῦ σιδηροῦν. σιδηροῦν.

Παραθέσατε σχεδιαγράφημα (ἢ φωτογραφίαν) ἐκάστου τύπου σιδηροῦ ἄρότρου μετὰ τὰς ἀντιστοίχους ὀνομασίας τῶν μερῶν αὐτοῦ, ὡς τοῦ κατωτέρω παρατιθεμένου.

1. βαλβί	4. μπενραν	7.	10. τ. β. β.
2. ἀνάβαλαν	5. κοντάχ	8.	} ὅχ
3. —	6. κερκι	9.	

2) Τρακτέρ (ἀπὸ πότε εἶναι ἐν χρήσει;) 1946

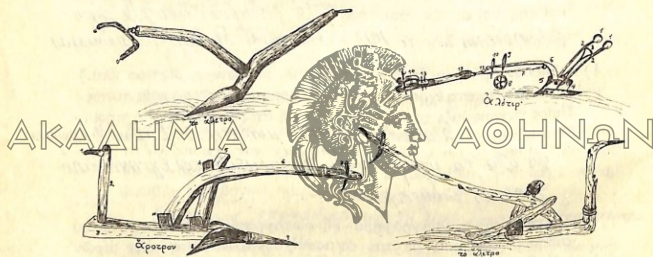
3) Μηχανὴ θερισμοῦ 1958

- 4) Μηχανή δεσίματος τῶν σταχύων (δεματιῶν).....
 5) Μηχανή ἄλωνισμοῦ

στ'. 1) Τὸ ξύλινον ἄροτρον. Ποῖος κατεσκεύαζε (ἢ κατασκευάζει) τὸ παλαιὸν ξύλινον ἄροτρον

..... οἱ ἴδιοι οἱ γεωργοὶ τὸ ξυλαιοσκεύαζαν

- 2) Ποία ἦτο ἡ μορφή τοῦ παλαιοῦ ξυλίνου ἄροτρου εἰς τὸν τόπον σας καὶ ποία εἶναι σήμερον. Ποῖαι διαφοραὶ ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν) εἰς τὸ χρησιμοποιούμενον ἄροτρον εἰς τὸν τόπον σας ἀπὸ τὰ εἰκονιζόμενα ἐνταῦθα ;

- 3) Ἰχνογραφήσατε τὸ ξύλινον ἄροτρον⁽¹⁾ καὶ τὸν ζυγὸν ὡς ἀπαντᾶται εἰς τὸν τόπον σας καὶ παραθέσατε τὰ ἀντιστοιχοῦντα εἰς τοὺς ἀριθμοὺς ἐν χρήσει ὀνόματα τῶν διαφόρων μερῶν καὶ τῶν ἐξαρτημάτων αὐτοῦ.

1.	6.	11.
2.	7.	12.
3.	8.	13.
4.	9.	14.
5.	10.	15.

(1) Ἐάν εἶναι δυνατόν ἀποστείλατε καὶ φωτογραφίαν.

(Εάν υπάρχουν διαφοραί, δύνασθε νά μεταβάλετε τήν ἀνωτέρω ἀρί-
θμησιν).

- 4) Τὸ ὕνι. Τὸ ὕνι τοῦ ξυλίνου ἀρότρου ἦτο (ἢ εἶναι) μιᾶς μορφῆς
διὰ τὴν ἀροτρίασιν ὅλων τῶν εἰδῶν τῶν χωραφίων ; δηλ. τῶν
χωματερῶν (λιβάδια, κῆποι) καὶ τῶν πετρωδῶν. — Ἰχνογραφή-
σατε ἢ φωτογραφήσατε τὸ ἐν χρήσει ὕνι (ἢ τὰ ἐν χρήσει, ἐάν
εἶναι διαφόρων τύπων) καὶ σημειώσατε τὴν χρήσιν ἐκάστου.

- 5) Ποῖον τὸ σχῆμα τῆς σπάθης τοῦ ἀρότρου; *ῥιγχιμῶν*.....

6) Ἦτο (ἢ εἶναι) κατασκευασμένη ἐκ ξύλου ἢ σιδήρου;

ἔκ ξυλίνου

- 7) Ἔργαλεῖα διὰ τὴν κατασκευὴν καὶ ἐπιδιόρθωσιν τοῦ ἀρότρου
(π.χ. σκεπάρι, πριόνι, ἀρίδι, ἀρνάρι, ξυλοφάι κλπ.).....

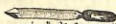
*ξυλάρνι (κεσέρ) Πριόνι (τεβτερέ)
ἀρίδα (πονργάν) ξυλοφάι (αρνάρι)*

πριόνι

ἀρίδα

ρινι ἢ ξυλοφάι (ἀρνάρι)

8) α) Διὰ τὸν ἄροτον (ζευγάρισμα, ὄργωμα) ποῖα ζῶα ἐχρησιμοποιοῦντο (ἢ χρησιμοποιοῦνται): βόες ἢ ἄλλο ζῶον, δηλ. ἵππος, ἡμίονος, ὄνος. *βοες, ἵπποι, ἡμίονοι*.....

β) Ἐχρησιμοποιοῦντο (ἢ χρησιμοποιοῦνται) διὰ τὸ ὄργωμα δύο ζῶα ἢ ἓν; *ὄνο, ἵππο, (ζεύγεα βοῶν)*.....

9) Διὰ τὸ ζευγάρισμα μὲ δύο ζῶα ἦτο (ἢ εἶναι) ἀναγκαῖος ὁ ζυγός; *ἦτο ἀναγκαῖος ὁ ζυγός*.....

Σχεδιάσατε τὴν μορφήν τοῦ παλαιότερου καὶ τοῦ σημερινοῦ ζυγοῦ (ἢ φωτογραφῆσατε αὐτὸν) καὶ ὀνομάσατε τὰ διάφορα μέρη καὶ ἐξαρτήματα αὐτοῦ (π.χ. λουριά, λοῦρα, ζεύλες, πιζεύλια κλπ.). *ζεύλες, λουριά, λοῦρα, πιζεύλια*.....

ἀκαδημία ἀθηνῶν
ἐλπίδα.....

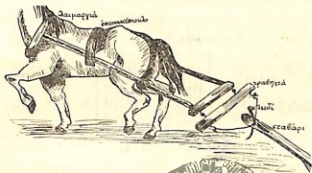
10) Σχεδιάσατε ἰδιαιτέρως τὴν μορφήν τῶν ζευλῶν τοῦ ζυγοῦ εἰς τὸν τόπον σας. *ἐλπίδα*.....

11) Πῶς λέγεται εἰς τὸν τόπον σας ὁ κρίκος ἐκ σιδήρου, ξύλου ἢ σχοινίου, ὁ ὁποῖος τοποθετεῖται εἰς τὸν ζυγὸν (πολλαχοῦ: λοῦρα, κουλλοῦρι), προσδένεται δὲ εἰς αὐτὸν τὸ ἄροτρον διὰ τὸ ὄργωμα; (Σχεδιάσατε αὐτόν). *Γιαντέμ τειβί*.....

12) Ἀπὸ πότε γίνεται τὸ ὄργωμα δι' ἐνὸς ζώου; *ἀπὸ ποτὸς*.....

Πῶς γίνεται ἡ ζεύξις του (τὸ ζέψιμον) εἰς τὸ ἄροτρον; *ζεύει*
τὰ ζῶα εἰς τὴν γῆν καὶ ἐν ἐνταῖα τὸ ἄροτρον
εἰς τὴν γῆν.....

Περιγράψατε και σχεδιάσατε (ή φωτογράφησατε) την σκευήν,
 την οποίαν φέρει τὸ ἄλογον ἢ ἄλλο ζῶον διὰ νὰ προσδεθῇ
 εἰς αὐτήν τὸ ἄροτρον. *ζέ. ἀροτρο. ἔξω. θαιμαρ. ια.*
... (χαμούν). καὶ ἐπακωάρω. (κασιόν. σεμερ).
... φραβιατά. (γιαγμαϊεϊ. φραβαχα). κλιδιδί. (τερεμιά)

ζ'. Ἀροτρίασις (ὄργωμα) καὶ σπορά.

α) Ποίος ὥργωνε παλαιότερον (ἢ σήμερον) : 1) ἄνδρας (ὁ ἰδιοκτήτης
 τοῦ ἀγροῦ ἢ ἄλλος) ; 2) γυναῖκα ; 3) ὑπηρέτης. Σημειώσατε ποίαν
 ἢ συνήθειαν εἰς τὸν τόπον σας. *(ἀροτρο. γιαταμια. καὶ ἀροτρο.*
... ρέτες. τὸν. ὑπὲρ. ἀροτρο. ἔξω. ἀροτρο. καὶ. εἰς.
... ἀροτρο. ἢ. γιαταμια. ἀροτρο. ἀροτρο.)

β) 1) Περιγράψατε λεπτομερῶς, πῶς γίνεται τὸ ζεύξιμον τῶν βοδιῶν (ἢ
 τοῦ βοδιοῦ, τοῦ ἁλόγου) εἰς τὸ εὐλίμον ἄροτρον. (Παραθέσατε,
 εἰ δυνατόν, καὶ, φωτογραφίαν) *Ζεύονται. τὰ. ζῶα. εἰς. τὸν.*
... ζῶα. καὶ. τὰ. ζῶα. εἰς. τὸν. ἀροτρον. εἰς. τὸν.
... ζῶα. τὸν. ζῶα. (ἐν. τῷ. ζῶα.)

2) Πῶς γίνεται τὸ ζεύξιμον εἰς τὸ σιδηροῦν ἄροτρον.....
Οὐκ ἐκτελεστέον ἐν τῷ 1920

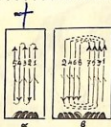
3) Πῶς κατευθύνει ὁ γεωργὸς τὰ ζευγμένα ζῶα (ἢ τὸ ζῶον) κατὰ τὸ
 ὄργωμα· με σχοινί, τοῦ ὁποίου τὰ ἄκρα ἔχουν δεθῇ εἰς τὰ κέρατα
 τῶν ζῶων ἢ ἄλλως ; (Περιγραφή καὶ σχεδιάσμα ἢ φωτογραφία).
ζῶα. ζῶα. προσωρεῖ. μετὰ. τὸν. καὶ. ὁ. γεωργὸς. τὰ.
... κατευθύνει. ἢ. εἰς. τὸν. ζῶα. (οὐ. ἐν. τῷ.)

- 4) Σχεδιάσατε πώς ἐγίνετο παλαιότερον (ἐπίσης πώς γίνεται σήμερον) τὸ ὄργωμα. Ὁργώνεται τὸ χωράφι μὲ ἀνοιγομένας αὐλακας (αὐλακιές) κατ'εὐθείαν γραμμὴν, ὥς τὸ κατωτέρω σχεδιάγραμμα(α);

..... Ὁργώνεται κατ'εὐθείαν γραμμὴν ὡς τὸ
..... σχεδιάγραμμα α'

ἢ ὀργώνεται περιφερειακῶς ὡς εἰς τὸ σχεδιάγραμμα (β) ;

.....

Σημειώσατε μὲ τὸ σημεῖον τοῦ σταυροῦ, ποῖον ἐκ τῶν ὀργμάτων τούτων (α, β) εἶναι ἐν χρῆσει εἰς τὸν τόπον σας. Ἐὰν ὑπάρχῃ ἄλλος τις τρόπος ὀργώματος σχεδιάσατε καὶ περιγράψατε αὐτόν.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΠΑΙΣΤΩΝ

- 5) Ἡ σπορὰ καὶ τὸ ὄργωμα τοῦ ἀγροῦ ἐγίνετο (ἢ γίνεται ἀκόμη) εἰς λωρίδας (δηλ. σπορὴς ἢ σποριές, ντάμιες, σιασιές, μεσδράδες κ.λ.π.) ; Ἡ σπορὰ ἐγίνετο ἐπὶ καὶ τοῦ ὄργωματος.

..... εἰς λωρίδας πλάτους περίπου 10-12 π. διὰ τὴν
..... ἵσκι ἀποδεχθῆναι ἔδαφος καὶ παραφυεῖν ἀβραρτοῦ

Πῶς ἐχωρίζετο ἡ λωρίς (ἢ σποριά) ; μὲ αὐλακιάν ;

..... μὲ εὐθείαν αὐλακιάν

- 6) Ποῦ ὑπάρχει ἡ συνήθεια νὰ γίνεται ἡ σπορὰ τοῦ σίτου καὶ ἄλλων δημητριακῶν μόνον, μὲ σκαπάνην, δηλ. νὰ μὴ χρησιμοποιεῖται ἄροτρον ; Ἡ σπορὰ δημητριακῶν δὲν ἐγίνετο ἢ ἐκε-
..... παύσθη. Παιτὸν χρησιμοποιεῖτο ἄροτρον

- 7) Ποῖοι τρόποι ἢ εἶδη ὀργώματος (ἀροτριάσεως) ἦσαν ἐν χρῆσει παλαιότερον (ἢ σήμερον). Δηλ. ἡ διάνοιξις τῶν αὐλάκων μὲ τὸ ὑνί : καθέτως, πλαγίως, βαθιὰ κλπ. ... α) Ἡ διάνοιξις αὐλάκων
..... β) καθέτως γ) πλαγίως δ) ἐπ'αφ' ὀφθαλμοῦ

Εἰς ποῖα ὀργώματα (σποράς) γίνεται χρήσις τῶν τρόπων τούτων
ἢ ἄλλων. . . . *Εἰς . . . ἑπορας . . . αἰτηριῶν . . .*

γ) Ἀροτριάσεις (ὀργώματα) τοῦ ἀγροῦ πρὸ τῆς σπορᾶς :

- 1) Διὰ τὴν σποράν δημοτριακῶν. Πόσα ὄργωματα ἐγίνοντο (ἢ γίνονται) καὶ πότε, δηλ. κατὰ ποίαν χρονικὴν περίοδον. Πῶς λέγονται (ὀνοματολογία) τὰ ὄργωματα αὐτά: π.χ. καλλουργία, διβόλισμα, γύρισμα κλπ. *Εἰναι τὰ δύο ὄργωματα τὰ ἑνα πρὸ τοῦ ἄλλου. τὸν φεπτε-
θριον πρὸ τοῦ ἐπορας. τὰ ἐξ ἀγραπαλάνσεως ὀργῶνται
πρὸς γορὰν. ἑνα πρὸ Μαίων, δεύτερον πρὸ Ἀνχώντω
καὶ τρίτον πρὸ τοῦ ἐπορας ὀνομάζονται ἀγερὰ (γύρισμα)*

- 2) Διὰ τὸ φύτευμα κηπευτικῶν. (Ἀπαντήσατε ὁμοίως, ὡς ἀνωτέρω)
 Ὁρχήνεται ἀπὸ 3-5 φορές ἅντα γίνεται εἰς 1/2 ἡμέρας
 Φεβρουάριο-Μάρτιο

- 3) Ἐπὶ πόσα ἔτη δέον νὰ ἀφῇθῃ ἀσπαρτὸν τὸ χωράφι, δηλ. εἰς ἀγρα-
νάπασιν, διὰ νὰ σπαρθῇ κατόπιν σιτάρι ἢ ἄλλο δημητριακόν...
Ἐν ἔτος δι' ἀγρανάπασιν (γατάς).....

- 4) Πόσα ὀργῶματα γίνονται διὰ κάθε εἶδος καλλιέργειας (σίτου, κριθῆς, ἀραβοσίτου, ψυχανθῶν, κηπευτικῶν εἰδῶν κλπ.) καὶ κατὰ ποίαν ἐποχὴν; *Σίτος... 2... Κριθὴ... 2... Αραβοσίτου... 3... Ψυχανθῶν 3-4*
Κηπευτικὰ 3-5 φορές

- 5) Ποια έργα λεία ή σκευή χρησιμοποιούνται: α) κατά την σποράν.
π.χ. τὸ δισάκν· εἰς αὐτὸ περιέχεται ὁ σπόρος καὶ ἐξ αὐτοῦ λαμβανόμενος διασκορπίζεται ἐπὶ τοῦ ἐδάφους; Τὸ δίσανον
(ἐξίμνη) ἐμφέροντο εἰς ἀριστερόν ὥστε οὐδεὶς ἄλ-
λο ἐσκαμνίσαι ποιεῖτο.

- β) Μὲ ποῖα γεωργικὰ ἐργαλεῖα (ἢ τυχὸν ἄλλα μέσα): 1) καθαρίζονται: τὸ ποδάρι, τὰ φτερά (παρουτία) κ.ἄ. καὶ τὸ ὑνὶ κατὰ τὴν ἀροτρίασιν (ὄργωμα, ἀλέτρισμα, κάμωμα κλπ.) ἀπὸ τὸ χῶ-

μα ἢ τὰ χόρτα, ριζίδια, τὰ ὅποια κολλῶνται εἰς αὐτά. Μὲ ἔλλειψοειδῇ σιδηρᾶν ράβδον, ἢ ὅποια ἔχει τοποθετηθῇ εἰς τὸ ἐν ἄκρον τοῦ βουκέντρου ἢ μὲ ἄλλον τρόπον; *Με. ΕΛΛΕΙΨΟΕΙΔῆ...*

*...εἰς τὸ ἔνδον τῶν βαλάντων.
...αὐτῶν τριγώνῳ ἢ ἑξαγώνῳ V...*

2) Γίνεται μετὰ τὸ ὄργωμα ἰσοπέδωσις τοῦ χωραφιοῦ (σβάρνισμα, διβόλισμα); *...ΓΙΝΕΤΑΙ. ΙΣΟΠΕΔΩΣΙΣ. ἢ. ΧΑΛΚΕΥΣΙΣ.*

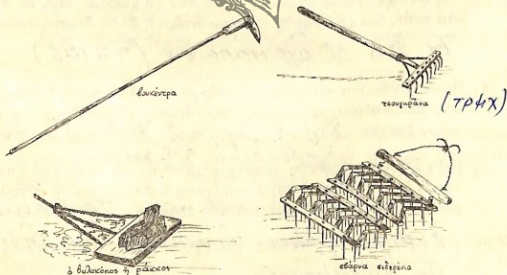
...Ξύλον. Βαρύμενον ὑπὸ τῶν ἰσίων. (ταμπάκι).

3) Ἡ σκαφή μερῶν τοῦ ἀγροῦ ποῦ δὲν ἔχουν ὀργωθῇ (μὲ σκαλίδα, τσαπὶ κ. ἄ.); Νὰ γίνῃ εἰς τὴν θέσιν τῶν ὡς ἄνω (1-3) ἐρωτημάτων περιγραφή ἐκάστου ἐν χρήσει ἐργαλείου καὶ νὰ παρατεθοῦν σχεδιάσματα ἢ φωτογραφίαι. (Παρατίθενται ἐνταῦθα ἐνδεικτικῶς σχεδιάσματα τινων ἐκ τούτων).

θαλκήν ἢ τσαπὶ (ταμπάκι)

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

γ) Ἐργαλεῖα διὰ σκάψιμον καὶ σκάλισμα τοῦ ἀγροῦ ἢ τοῦ κήπου· π.χ. ὁ κασμάς, ἢ τσαπὰ κ.ἄ. (Σημειώσατε τὸ ὄνομα, τὴν χρῆσιν

ἐκάστου καὶ παραθέσατε ἰχνογράφημα ἢ φωτογραφίαν) . . . , . .

α) κατράς (κατρά). β) Τάπα (τάπα). γ) Θιμελί
 ... (διμελί). δ) Φτιάρι (κουρέι). ε) Σκαλιετήρι
 ... (Έγ. Τάπα-ς)

- 6) Ποία πρόσωπα βοηθοῦν τὸν ζευγολάτην (ἢ ζευγάν) εἰς τὸ ὄργωμα καὶ πῶς καλοῦνται οἱ βοηθοὶ οὗτοι ὥς καὶ αἱ ἐργασίαι ποὺ ἐκτελοῦν
 ... Οὐδείς. ἔβοηθον τὸν ζευγολάτην. Τὴν ἐργασίαν ἐξετέλει μόνος τὸν

- 7) Ποία χωράφια ἐκαλλιεργοῦντο (ἢ καλλιεργοῦνται) διὰ τὴν σπορὰν ὁσπρίων. Πῶς ἐγίνετο ἡ σπορά καὶ ἡ καλλιέργεια ἐκάστου εἴδους.
 ἔκ. ποτιετιμὰ χωράφια. ἔκαλλιεργεῖτο ὁσπρία. ἔσπερνοντο εἰς αὐλάκι καὶ εἰς ἐξέφαν.
 ἡμολοῦσαν δύο τάπες (χέλιερα - κατέρια χόρτων)

- 8) Ποία χωράφια ἐκαλλιεργοῦντο (ἢ καλλιεργοῦνται) διὰ τροφὰς τῶν ζώων π.χ. ρόβη, σανόν, τριφύλλι κ.ἄ.
 ... διὰ ζωοτροφὰς ἐχρησιμοποιοῦτο ποτιετιμὰ χωράφια.
 ἔκαλλιεργεῖτο γανός (πατό). ρόβι (μπαρτεϊάμ) τριφύλλι.

- 9) Πῶς ἐγίνετο πρὸ τοῦ 1920 (ἢ σήμερον) ἡ καλλιέργεια τῶν γεωμηλῶν ἔσπερνοντο ἢ ἐφυτεύοντο εἰς αὐλάκια, ἢ πρασιές (βραγιές) καὶ ἄλλως. ἔσπερνοντο εἰς αὐλάκια (καρχ) καὶ
 ... εἰς δάμκοντ (ὀντζάχ)

Β'. ΘΕΡΙΣΜΟΣ

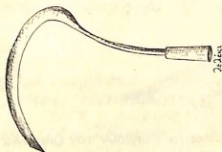
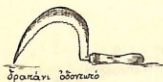
α. Ἔργαλεῖα θερισμοῦ.

- 1) Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον ἐθερίζοντο παλαιότερον τὰ δημητριακά. (Παραθέσατε τὸ ὄνομα καὶ ἰχνογράφημα ἢ φωτογραφίαν αὐτοῦ.

π.χ. με τὸ δρεπάνι, τὸ μαχαίρι κλπ.)

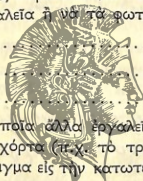
2) Μὲ δρέπανι καὶ μαχαίρι (δράα)

2) Μὲ κόβρα (τρέπαν)

Ἐὰν ἦσαν (ἢ εἶναι ἀκόμη ἐν χρήσει) διαφόρων εἰδῶν δρεπάνια ἢ ἄλλα μέσα θερισμοῦ, παρακαλοῦμεν νὰ τὰ περιγράψετε· ἐπίσης νὰ σχεδιάσετε τὰ ἐργαλεῖα ἢ νὰ τὰ φωτογραφήσετε.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΔΟΗΝΩΝ

2) Μὲ δρέπανα ἢ μὲ ποῖα ἄλλα ἐργαλεῖα (π.χ. κόσες) ἐθερίζοντο (ἢ θερίζονται) τὰ χόρτα (π.χ. τὸ τριφύλλι κλπ.) διὰ τροφὴν τῶν ζώων· (βλ. παράδειγμα εἰς τὴν κατωτέρω εἰκόνα). Μὲ κόβρα:

3) Ἡ λεπίς (δηλ. ἡ κόψη) τοῦ δρεπανιοῦ ἢ ἄλλου θεριστικοῦ ἐργαλείου ἦτο ὁμαλὴ ἢ ὀδοντωτή; (Σχεδιάσατε αὐτήν)

ἦταν ὁμαλή

4) Πῶς ἦτο κατεσκευασμένη ἡ χειρολαβὴ του· (σχεδιάσατε ἢ φωτογράφησατε αὐτήν). Ὁ σιδηροῦς σκελετὸς πῶς ἐλέγετο;

ἦτο βαρύνοντος τοῦ σιδήρου καὶ ἐλέγχετο ἀπὸ ξύλου

ὁ σιδηροῦς σκελετός ἐλέγχετο τρέπαν

- 5) Ποίος κατεσκεύαζεν αὐτὰ τὰ θεριστικά ἐργαλεία (π.χ. τὰ δρεπάνια κ.ά.) *Ἦα δρεπάνια. ἑκαταμυριάσθων. τοπικῶν ἐιδωπορηγῶν. δι' ὧς εἰς ἄρχοντο. ἐξ. εὐρύων. ...*
- 6) Ἦτο παλαιότερον (ἢ εἶναι ἀκόμῃ) ἐν χρήσει καὶ ὁ θερισμὸς μετὰ τὰς χεῖρας, δηλ. δι' ἐκριζώσεως καὶ ὄχι διὰ κοπῆς τῶν δημητριακῶν ἢ ὀσπρίων (π.χ. τῆς κριθῆς, τῶν ρεβιθῶν) ἢ τροφῶν τῶν ζώων (τῆς ρόβης κλπ.) *Ἦτο. ἐν. χρόνῳ. ὅ. θερισθῆς. δι' ἐπι-
ζώσεως. εἰς. ὀσπρία. καὶ. εἰς. τροφὰς. ζῶων. (ρόβι). ...*

β. Θερισμὸς τῶν δημητριακῶν.

- 1) Εἰς ποῖον ὕψος ἀπὸ τοῦ ἐδάφους ἐθερίζοντο (ἢ θερίζονται) μετὰ τὸ δρεπάνι ἢ ἄλλο κοιπτερόν μέσον ὁ σῖτος, ἡ κριθή, ἡ βρώμη, ἡ σίκαλις κλπ. *Ἐκ. π. τ. ο. γ. τ. ο. μέχρι. 5. ἑκατοστῶν. ἀπὸ. τῶν. ἑδαφῶν. δι' ἐξουσίαν. ὁ. αἰώνων. ...*
- 2) Οἱ στάχυες ποῦ ἔμειναν (ἢ μένουσιν) εἰς τὸ χωράφι μαζί με τὴν ρίζαν μετὰ τὸν θερισμὸν πῶς ἐλέγοντο (ἢ πῶς λέγονται). *Ἐλεγοντο. παλαιάκια. ...*
- 3) Ποῦ ἀκολουθοῦν τοὺς θεριστὰς ἄλλα πρόσωπα (γυναῖκες ἢ παιδιὰ), τὰ ὁποῖα παραλαμβάνουν ἀπ' αὐτοῦς τὰ δράγματα (δραξίες, πιάσματα, χεριές, χερόβολα) τῶν σταχυῶν καὶ τὰ τακτοποιοῦν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους. Μήπως οἱ ἴδιοι οἱ θερισταὶ ἀποθέτουν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους τὰ δράγματα ; *Ἦα. δραχματα. ἀποτίσθαι. οἱ. ἴ. ...
... διο. οἱ. θερισταί. ἐπὶ. τῶν. ἑδαφῶν. ...*

- 4) Πῶς τοποθετοῦνται τὰ δράγματα (οἱ χεριές) ἐπὶ τοῦ ἐδάφους. Πολλὰ ὁμοῦ ; Πόσα; Μήπως τοποθετεῖται ἕκαστον δράγμα (πιάσματι τῆς χειρὸς) χωριστά ; Ὅπου τοποθετοῦνται πολλὰ μαζί, αἱ κεφαλαὶ τῶν σταχυῶν εὐρίσκονται πρὸς τὴν αὐτὴν κατεύθυνσιν ἢ διασταυρῶνται. (Περιγράψατε λεπτομερῶς) *Ἐ. τ. ο. π. ο. δ. ε. χ. α. τ. ο.
πολλὰ. ὁμοῦ. ... τρία. χεῖρα. (δραχματα). Αἱ. μετὰ. αἱ.
... ἐτάσσων. εὐρίσκονται. εἰς. τὴν. αὐτὴν. κατεύθ. ...
... ὁμοῦ. ...*

5) Πώς λέγονται τὰ τοποθετούμενα μαζί δράγματα ; Πολλαχού κα-
λοῦνται ἀγκαλιές.

... ὀνομάζονται (πιεζ) μπιρ ἐδίμ.

γ. Οἱ θερισταί.

- 1) Ποιοὶ θερίζουν : ἄνδρες καὶ γυναῖκες ; Ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν)
θερισταί, οἱ ὅποιοι ἤρχοντο ὡς ἐπαγγελματῆαι δι' αὐτὸν τὸν
σκοπὸν ἀπὸ ἄλλων τόπων καὶ ποῖον ; ... ἄνδρες καὶ γυν.
... γαῖμες. Δὲν ἤρχοντο ἀπὸ ἄλλου τόπου ἐπὶ πρῶτον.
... φελαντῆαι. Ἐβοῦσαν οἱ τοριστοί.

- 2) Πῶς ἡμείβοντο οὗτοι : μὲ ἡμερομίσθιον (μεροκάματο) ἢ κατ'
ἀποκοπὴν (ξεκοπῆς). Ποῖα ἦτο ἡ ἀμοιβή εἰς χρῆμα ἢ εἰς
εἶδος ; Τὸ ἡμερομίσθιον ἦτο μετὰ παροχῆς φαγητοῦ ἢ ἀνευ
φαγητοῦ ; (Παραθεσάτε μὲ τὰς πληροφορίας καὶ τὴν σχετικὴν
εἰς τὸν τόπον σας ὀνοματολογίαν) ... Μερικαὶ ἤρχοντο.

ἢ "δανειμαί" (βοήθεια) καὶ ἄλλοι. ἢ ὑπερο-
κίεθιον (μούντελιμ). ἢ καὶ ἀπομοσθῆ (κοντανρόν
... λαμπαδ). Τὸ ὑπεροκίεθιον ἦτο. ἢ καὶ παρο-
... αἷμ. φαγητοῦ.

- 3) Οἱ ἄνδρες ἢ αἱ γυναῖκες ἔφερόν τι εἰς τὰς χεῖρας πρὸς προφύ-
λαξιν, ἰδίᾳ τῆς ἀριστερᾶς, κατὰ τὸν θερισμόν ; Ἐπίσης κατὰ
τὴν ἔναρξιν τῆς ἐργασίας τὴν πρώτην ἡμέραν περιεβάλ-
λοντό τι εἰς τὴν μέσην τοῦ σώματος διὰ νὰ μὴ αἰσθάνωνται
κόπωσην (δηλ. νὰ μὴ πονῇ ἡ μέση των) ;

... Δὲν ἔφερον τι εἰς χεῖρας πρὸς προφύλαξιν.
... ὁρᾶτε. Δὲν περιεβάλλοντο τι εἰς τὴν μέσην τῶν.
... βλῆκαας. διὰ τὴν ἡμέραν ἀλῆδαμοντα. ὡς πρὸς τὴν ...

- 4) Ἐδίδετο (ἢ δίδεται) προσοχή ὡς πρὸς τὴν ἡμέραν τῆς ἐβδομάδος ἢ τοῦ μηνὸς καθ' ἣν πρέπει νὰ ἀρχίσῃ ὁ θερισμός ; *Ναι... Ἡ τρίτη ἐδευροῖτο ἀπογεύρας ἡμέρα ἔτει ὁ θερισμός ὁραί. (Δευτέρα ἢ Τετάρτη).....*

- 5) Ἐτραγουδοῦσαν (ἢ τραγουδοῦν) κατὰ τὸν θερισμὸν σχετικὰ τραγούδια ; Καταγράψατε αὐτά. *Ναι... ὡραὶ ὅπως... εἰς τὴν Τσαρμικὴν.....*

*Ἄχ, τί δόξματα εἶναι γεστνήγη
γὰ θερίσῃς ἡ πουρτωϊακί
τ' ἀγκάθι, τ' ἐκὶ ῥήσε, τ' ὁ χέρι.....*

- 6) Ποῦ τὴν τελευταίαν ἡμέραν τοῦ θερισμοῦ, προτοῦ τελειώσουν, ἀφήνουν εἰς τὸ χωράφι ἓνα μέρος αὐτοῦ ἀθήριστον. Τί κάμνουν τοὺς στάχους ποὺ μένουν ἀθήριστοι ; (Εἰς τινὰς τόπους θερίζουν τὸ μέρος αὐτὸ σταυροειδῶς καὶ μὲ τοὺς ἀποκοπέντας στάχους πλέκουν σταυρὸν ἢ ψάθην, τὴν ὁποίαν τοποθετοῦν εἰς τὸ εἰκονοστάσι κλπ.)

Περιγράψατε λεπτομερῶς ὅπου ὑπάρχει σχετικὸν ἢ ἄλλο τι ἔθιμον. *ὡρα... τὰ ἀγκάθι, τ' ἐκὶ ῥήσε, τ' ὁ χέρι.....*

ῥεῖνη ἡμέρας ἀθήριστοι.....

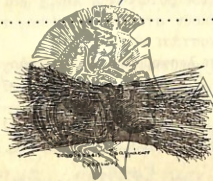
δ. Τὸ δέσιμον (δεμάτιασμα) τῶν σταχύων.

- 1) Πότε ἐγένετο τὸ δεμάτιασμα, ἤτοι τὸ δέσιμον, τῶν θερισμένων σταχύων. Ποίαν ἡμέραν ; Ἀμέσως μετὰ τὸν θερισμὸν ; Τὸ ἑσπέρας ἢ μήπως ἔπρεπε νὰ μείνουν οἱ στάχυες εἰς τὸν ἥλιον πρὸς ξήρανσιν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ; *Δεμάτιασμα δὲν ἐγένετο. ὡρα τὰ δρόχθακι ἐτοποδετόντο εἰς... ἑσπέραν (χί-χιν). Τὴν ἄλλαν ἡμέραν οἱ σταχυὲς ἔκλειαν θύαν ἡμέραν διὰ ξήρανσιν.....*

- 2) Πώς ἐγένετο τὸ δεμάτιασμα ; Ποῖος ἔδενε τοὺς στάχους καὶ ποῖος τοὺς μετέφερε καὶ τοὺς παρέδιδεν ὡς χεριές, ἀγκαλιές ; Πῶς ἐδέοντο· μὲ κοινὰ σχοινία, μὲ σχοινία κατεσκευασμένα ἀπὸ βελονοειδῆς θάμνους, π.χ. βροῦλα, σπάρτα κλπ. Κατὰ τὸ δέσιμον τῶν δεματιῶν μήπως ἐχρησιμοποιεῖτο καὶ ἐργαλεῖόν τι ; Περιγράψατε λεπτομερῶς τὴν ἐργασίαν ταύτην μετὰ παραθέσεως σχετικῶν σχεδιασμάτων ἢ φωτογραφιῶν.....

Ὅτε ἐδέοντο οἱ ἀτρίεες εἰς δεμάτια
οἱ ἀγκυλίσες ἐτοποθετοῦντο εἰς ἀντιπάλαν κνύ-
μιον μὲ τὰς ἀγκυλὰς πρὸς τὸ ἐξωτερικόν.
Ἀπὸ τῆς ἀντιπάλαν ἡ ἐργασίαν ἐκτελεσθεῖς δι-
κράνισι ἡ τρία ἐκείνη ἐτοποθετοῦντο εἰς
κάρρα διὰ ἡκατοστὰς ἐκείνην.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

- 3) Τὰ δεμάτια μετὰ τὸ δέσιμον ἀφήνοντο εἰς τὴν ἰδίαν θέσιν ἢ συνεκεντρώνοντο εἰς ὠρισμένον μέρος τοῦ θερισμένου ἀγροῦ ; Πόσα δεμάτια συνεκεντρώνοντο ἐκεῖ καὶ πῶς ἐτοποθετοῦντο ;

Ὅτε ἐκείνην τοῦ δεμάτια
.....
.....
.....

ε. Συγκομιδὴ τῶν γεωμήλων.

- 1) Ἀπὸ πότε ἤρχισεν ἡ καλλιέργεια τῆς πατάτας εἰς τὸν τόπον σας ; Ὅτε ἤρχισεν ἐπαρθεῖν. Ὅτι ἡ καλλιέργεια ἐκείνη ἀνεπαρθεῖν ὅτι.

Πότε γίνεται ἡ σπορά ἢ τὸ φύτευμα αὐτῆς. *Ἐντενέτο...*
...τὸν Μάρτιον... εἰς Ἀπρίλιον, ἀκαλῶνται... τὴν...
...μαυρικὴν ἐννότητιν...

- 2) Πῶς ἐγένετο (ἢ γίνεται) ἡ ἐξαγωγή (βγάλισιμο) τῶν γεωμήλων ἀπὸ τοῦ χωράφι; Μὲ σκαπάνην, μὲ ἄροτρον ἢ μὲ ἄλλον τρόπον. Περιγράψατε τὸ σχῆμα τῆς σκαπάνης, τοῦ ἄροτρου κλπ. παραθέτοντες καὶ σχετικὸν σχέδιον αὐτῶν ἢ φωτογραφίαν... *Ἡ ἐξαγωγή ἐγένετο μετὰ τὸν ἄροτρον... (ἐαμνάν)... τὸ ὁλοῖο... ἐβλήθη ἀπὸ τοῦ χωράφι... ἀπὸ τοῦ χωράφι... ἐβλήθη μετὰ τῶν τριῶν... διὰ τὴν ἐξοχὴν... διὰ τὰ ἐχάλασα... ἐβλήθη ἀπὸ τοῦ ἄροτρου...*

στ. Συγκομιδὴ τοῦ σανοῦ.

- 1) Ἐσπνηθίζετο παλαιότερον ἡ διατροφή τῶν ζώων κατὰ τὸν χειμῶνα μετὰ τῶν χόρτων (π.χ. σανόν, τριφύλλι, βίκον). Ἐάν ναι, περιγράψατε πῶς ἐγένετο ἡ καλλιέργειά των, ἔπειτα ἡ κοπή, ἡ ξήρανσις καὶ ἡ φύλαξις αὐτοῦ... *Ναὶ, ἐσπνηθίζετο... μετὰ τὸν χειμῶνα... ἐπὶ τοῦ χωράφι... ἐγένετο... ἐπὶ τῶν χόρτων... ἐπὶ τῶν χόρτων... ἐπὶ τῶν χόρτων... ἐπὶ τῶν χόρτων... ἐπὶ τῶν χόρτων...*

- 2) Πότε ἐθερίζετο ὁ σανὸς καὶ μὲ ποῖον ἐργαλεῖον (δρέπανον, κόσσαν κ.ἄ.). *Μαῖον μετὰ τὸν χειμῶνα... ἐθερίζετο μετὰ τὸν χειμῶνα...*
 (Παραθέσατε καὶ σχεδιάσματα ἢ φωτογραφίας).....

- 3) Ζήρανσις τοῦ χόρτου καὶ δέσιμον. Ποῖα ἐργαλεῖα ἐκρησιμοποιοῦντο; (Παραθέσατε μετὰ τῆς περιγραφῆς καὶ τὴν σχετικὴν τοπικὴν λαϊκὴν ὀνοματολογίαν, ὡς καὶ σχεδιάσματα καὶ

φωτογραφίας) ... *Ἐξωτερικὸν εἰς τὸ ἔδαφος τοῦ χω-*
ραγίου. Δείκτον δὲν ὑπάρχει.

Γ. ΑΛΩΝΙΣΜΟΣ

- α. 1) Μεταφορὰ τῶν δεματιῶν πρὸς ἀλωνισμόν. Συνκεντρώνοντο πρὸς τοῦτο ἐπὶ τόπου εἰς τὸ χωράφι ἢ μετεφέροντο εἰς ἄλλην θέσιν, π.χ. εἰς τὸ ἀλώνι, εἰς τὴν αὐλὴν τοῦ σπιτιοῦ κτλ.

... *Μεταφέροντο εἰς ἀλώνι. Ὅλοι οἱ μακκοίμοι ἔατον*
ἰδιωτικὸ ἀλώνι. ἔξωθεν τοῦ χωρίου.

- 2) Πῶς καλεῖται ὁ χώρος ὅπου τοποθετοῦνται τὰ πρὸς ἀλωνισμόν δεμάτια. Εἰς τινὰς τόπους λέγεται: θεμωνοστάσι, θεμωνιά, θεμωνιάστρα, κλπ. Πῶς γίνεται ἡ τοποθέτησις εἰς σωρόν ὕπάρχει καθωρισμένος τρόπος τοποθετήσεως;

... *Ὁ ἥμερος ἐμαρτυρεῖται καθαράν (ἀλώνι) διεκμορφή-*
τοντο εἰς ἀλώνι.

- 3) Ὑπῆρχεν ἀνέκαθεν εἰς τὸν τόπον σας ἀλώνι διὰ τὸν ἀλωνισμόν τῶν δημητριακῶν; Μήπως ἐγένετο παλαιότερον ὁ χωρισμός τοῦ καρποῦ (τοῦ γεννήματος) ἀπὸ τὰ ἄχυρα εἰς ἄλλον χώρον, δηλ. ὄχι εἰς τὸ ἀλώνι; ... *Ἦν ἔτι παλαιὰ ἀνέκαθεν*

... *ἀλώνια εἰς χωρίον.*

- 4) Ποῦ κατεσκευάζετο (ἢ κατασκευάζεται) τὸ ἀλώνι. Ἐντὸς τοῦ συνοικισμοῦ, εἰς τὴν αὐλὴν τῆς οἰκίας ἢ ἔξω, τοῦ χωρίου; Εἰς ποίαν θέσιν; ... *Ἐξωθεν τ. οἰ. χωρίου εἰς ἀνορθω-*

... *στάθην 500-700 μέτρα.*

- 5) Τὸ ἀλώνι ἀνήκει εἰς μίαν μόνον οἰκογένειαν ἢ εἰς περισσοτέρας ;
ἐὰν τοῦτο ἀνήκη εἰς πολλές οἰκογενείας, πῶς γίνεται ἡ χρῆ-
σις του, δηλ. μὲ ποίαν σειράν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ; .Τ.Ο. Ε.-

Πωτὶ ἦτο... δηλώσεις... σφύρας, ἀλλὰ... καὶ δεξιμο-
γένεια... εἶχε... τὸ ἴδιον... της -

- 6) Ἀπὸ πότε ἀρχεται τὸ ἀλώνισμα καὶ πότε λήγει ;

Ἀρχεται 1^η Ἰουλίου... ἔχει... τέλος... Ἀπριλίου...

- 7) Εἶδη ἀλωνιῶν (ἀναλόγως τῆς κατασκευῆς των)· π.χ. χωματά-
λωνο (μὲ δάπεδον ἐκ χώματος)· πετράλωνο (μὲ δάπεδον
ἐστρωμένον μὲ πλάκες).

(Περιγράψατε τὴν κατασκευὴν ἐκάστου καὶ παραθέσατε σχε-
διάσμα ἢ φωτογραφίαν αὐτοῦ) ἦτο... ΠΕΤΡΑΛΩΝΟ...
... ΓΥΜΝΙΟΝ... ὡς... τὰ... τῆς ἀλωνιῶν... ἦτο... περὶ...
... ὅς... κατὰ... τῆς... ἀλωνιῶν...

- 8) Πῶς ἐπισκευάζεται τὸ ἀλώνι ἐκαστον ἔτος πρὸ τῆς ἐνάρξεως τοῦ
ἀλωνισμοῦ (π.χ. τοῦ χωματάλωνο : καθαρισμός αὐτοῦ καὶ
ἐπάλειψις τοῦ δαπέδου καὶ τοῦ γύρω τοιχώματος, ὅπου ὑπάρ-
χει, μὲ πηλὸν ἐκ χώματος ἢ συνήθως διὰ μείγματος κόπρου βοῶν
καὶ ἀχύρων)

Διὰ... ἐξαρμάζον... ἐπιβλεπὼν... Μόνον...
... ἔνα... ἐμὸν... πῶς... -

- 9) Ἡ ὥς ἂνω προετοιμασία τοῦ ἀλωνιοῦ καὶ ἡ ἐκάρσις τοῦ ἀλωνι-
σμοῦ γίνεται ὠρισμένην ἡμέραν καὶ ὥραν ; Διὰ... ἐξαρμάζον...

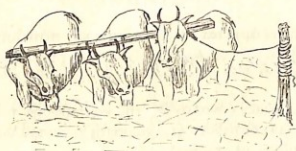
προετοιμασία... ἡ... ἐμὸν... πῶς... καὶ... ἐπὶ... ἐν...
... ἐμὸν... πῶς... -

- 10) Πῶς γίνεται ἡ τοποθέτησις εἰς τὸ ἀλώνι τῶν δεματιῶν, ὅπου
ὑπάρχει ἀλωνόστυλος, ὥς καὶ τὸ ἀπλωμα τῶν σταχύων πρὸς ἀλω-

νισμόν; Περιγράψατε τὸν τρόπον τοῦτον ἢ οἰονδήποτε ἄλλον.

*Ἦν ὑπὸ τῆς ἀλωναύτης. Τὸ ἀλωναὺ δὲν ἐκρεμάζοντο...
πρὸ βοσκῆς. Ὡς ἐπὶ τὰ δροσιστικά. ἔκει ἔκειτο).*

.....

11) Πῶς γίνεται τὸ ἀλώνισμα τῶν σταχύων διὰ τῆς χρησιμοποιοῦ-
ήσεως ζώων (βοῶν, ἵππων κλπ.). *ἴσχι*

α) Ἀλώνισμα πρὸς ἀχυροποίησιν τῶν σταχύων διὰ τῆς καταπατή-
σεως αὐτῶν ὑπὸ περιφερομένων ζώων (βοῶν, ἵππων κλπ.).
Πολλαχοῦ τοποθετεῖται πρὸς τοῦτο καθέτως εἰς τὸ μέσον τοῦ ἀλω-
νίου ξύλινος στῦλος, ὕψους δύο μέτρων (καλούμενος στηγερὸς,
στρούλουρας, δοκάνη, βουκάνη κ.α.), ἀπὸ τοῦ ὁποίου ἐξαρτῶν-
ται σχοινία, ὡς εἰς τὸ ἀνωτέρω σχεδιαγράφημα, διὰ νὰ συγκρατοῦν-
ται ἀπὸ τὸ ἕτερον ἄκρον τῶν τῶν ζῶα, ὥστε νὰ περιφέρωνται κυκλι-
κῶς, «νὰ ἔρχονται γῦρες», καὶ οὕτω νὰ κόβουν τὰ στάχυα.....

.....

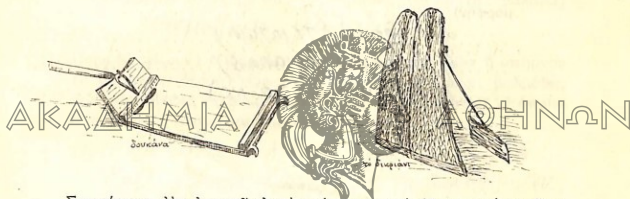
.....

.....

β) Πῶς ζεύονται οἱ βόες, τὰ ἄλογα κλπ. διὰ τὸν τρόπον τοῦτον τοῦ
ἀλωνισμού. Πῶς συνδέεται τὸ σχοινὶ ἀπὸ τὸν κάθετον ἀλωνό-
στυλον μὲ τὰ ζῶα; (Εἷς τινὰς τόπους δένεται τὸ σχοινὶ εἰς θηλειές,
αἱ ὁποῖαι περιβάλλουν τὸν λαιμόν τῶν ζώων. Εἰς ἄλλους τόπους
εἰς τὸ ἀλώνισμα διὰ τοῦ τρόπου τούτου δὲν ὑπάρχει στῦλος εἰς τὸ
μέσον τοῦ ἀλωνίου. Τὰ ἀλωνίζοντα ζῶα περιφέρονται συνδεδε-
μένα εἰς σειρὰν διὰ σχοινίου, τὸ ὁποῖον σχηματίζει θηλειές περὶ τὸν
λαιμόν ἐκάστου ζώου. Περιγράψατε ὅπου ὑπῆρχεν (ἢ διατηρεῖται
ἀκόμη) ἀλωνισμός κατὰ τὸν ἓνα ἢ τὸν ἄλλον τρόπον, παραθέτον-

τες καὶ σχετικὰς φωτογραφίας ἢ ἰχνογραφήματα).....

γ) Ποῦ ἀντὶ τοῦ ἁλωνισμοῦ διὰ τῶν ποδῶν χρησιμοποιεῖται καὶ μηχανικὸν ἁλωνιστικὸν μέσον· π. χ. χονδρὴ ἐπιμήκης σανὶς εἰς ἓν τεμάχιον ἢ δύο, προσαρμολόμενα. Αὕτη ὠπλισμένη εἰς τὴν κάτω ἐπιφάνειαν διὰ κοπτερῶν μεταλλίνων ἐλασμάτων ἢ ἀποσχιδίων σκληροῦ λίθου ἐξαρτᾶται ἐκ τοῦ ζυγοῦ ἐξευγμένων ζώων, σύρεται δ' οὕτω κυκλικῶς ἐντὸς τοῦ ἁλωνίου ἐπὶ τῶν ἐστρωμένων σταχυῶν διὰ τὸν ἁλωνισμόν των.

Σημειώσατε, ἔάν ἀπαντᾷ εἰς τὸν τόπον σας τὸ ἄλωνιστικὸν τοῦτο
μηχάνημα ἢ ἄλλο τι, τὸ ὄνομα αὐτοῦ (π. χ. δουκάνα, δικριάνι,
βωλόσυρος), περὶ τῆς κατασκευῆς του, τὸ σχῆμα καὶ τὰς συνήθεις
διαστάσεις. Ἀπὸ ποῦ τὸ ἐπρομηθεύοντο παλαιότερον καὶ σήμε-
ρον. Ἐπίσης πῶς γίνεται ἡ χρῆσις του καὶ διὰ ποῖα δημητρι-
ακά. Ἡλωνίζοντο (ἢ ἄλωνίζονται) ὅλα τὰ δημητριακά με ἄλωνι-
στικὸν μηχάνημα ; Μήπως π.χ. ἡ κριθὴ καὶ τὰ ὄσπρια (κουκκιά,
ρεβίθια κ.ἄ.) ἡλωνίζοντο διὰ τῶν ποδῶν ζῶων ζευγνυομένων καὶ
περιφερομένων ἐπὶ τῶν σταχυῶν τούτων ; . . . , . . . , . . .

50 αλωπικμος εχεντο ηε δονιατι (ντυνβη).
 Η μαγαλειη του εχεντο απο ειδιμους τοπιμους
 τεχνητας. Ειχεν εαηθα τραγετιον ηε αρμελωθεν
 το εληροβοδιον ηερ. Απτελετο απο δυο βαηδας
 αι οποαι μαγωεν εφερον ευρωπαιμους κντερεις
 ερηριδοπερες.

- δ) Ἀπὸ ποίαν ὥραν τῆς ἡμέρας ἀρχίζει ὁ ἀλωνισμός, κατὰ ποίαν δὲ διακόπτεται διὰ τὴν ἐπαναληφθῆ τὴν ἐπομένην. ;

..... Ὁ ἀλωνισμὸς ἀρχίζει περὶ τῆς ὀρεῖας (Μέ-
 ρις ἐκινωθῆ τῆς ὀρεῖας) πρὸς 10-ᾶ 11 πρὸς τὴν
 Τελειώνει περὶς πέντε ὁ ὁδὸς πρὸς τὴν ὀρεῖαν
 τὸν πρὸς 5-6 π.μ. ὥραν

- 12) Ποῖα ἄλλα ἀλωνιστικὰ ἐργαλεῖα εἶναι ἐν χρήσει; (Εἷς τινες τόπους χρησιμοποιεῖται ἐπίμηκες ξύλον, τὸ ὅποιον, καλούμενον διχάλι, δικούλι, δοκράνι κλπ., ἔχει τὸ ἄκρον ὀδοντωτὸν ὑπὸ τὴν κατωτέρω μορφήν):

α) Δοκράνι (τεταταλι)

β) Δοκράνι (μαράς)

γ) Τσουχμάρα (τρ-ρχ.)

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

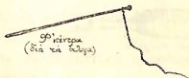
- 13) Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ ἀλωνισμοῦ ὁ γεωργὸς μὲ τὸ διχάλι ἢ τὸ δικράνι, ἐρχόμενος γύρω εἰς τὸ ἀλώνι, ρίπτει ἐντὸς τοῦ κύκλου τὸν ὅποιον διαγράφουν τὰ ζῶα ἢ τὸ ἀλωνιστικὸν μηχανήμα τοὺς ἀκό-
 πους στάχυν ;

Ναί. Ταῖς περὶ παιδία ἀλόνιζαν
 ἢ τὸ δοκράνι διὰ περὶ πρὸς τὸν
 κυκλὸν τὸν ἀκόπτον σταχυν

- 14) Ἦτο ἐν χρήσει εἰδικὴ ἀλωνόβεργα διὰ τὴν ὁδήγησιν καὶ τὸ κτύ-
 πημα τῶν ζῶων ; (Ἐν Κρήτῃ λέγεται αὕτη βουκέντρι· ἄλλαχοῦ
 φ'κέντρα). Πόσον μῆκος εἶχε καὶ ποῖα ἡ κατασκευὴ τῆς ; (Σχε-
 διάσατε τὴν ράβδον αὐτήν). (Βλέπε κατωτέρω εἰκόνα)

Ναί. Ἡ βουκέντρα (ὀνάτρε) μήκος
 1,5 μ. κατασκευὴ ἀπὸ ξύλου σφυλακίαν

- 15) Πώς λέγεται ἡ ἐργασία τοῦ ἄλωνίσματος ἑνὸς ἀπλώματος, δηλ. ἑνὸς στρώματος σταχύων ἐντὸς τοῦ ἄλωνιου. (Ἐν Κρήτῃ καλεῖται δούλα). Πόσαι στρώσεις (δηλ. ἀπλώματα) σίτου, κριθῆς, βρώμης κλπ. ἤλωνίζοντο καθ' ἡμέραν *ζῶα. ἐ. τρῶρα. (. κ. η. ρ. χαράν) . η. λ. αὐ. γ. ε. κ. ο. τ. αὐ. . ἡ. ἡ. ρ. α. ν. ἡ. α. . ν. α. . ε. γ. η. . κ. ψ. ι. λ. ο. . σ. χ. υ. ρ. ο. ν. .*

- 16) Πώς λέγονται οἱ ἄλωνισθέντες στάχυες, προτοῦ λιχνισθοῦν διὰ νὰ ἀποχωρισθοῦν τὰ ἄχυρα ἀπὸ τὸν καρπὸν ; (ἐν Κρήτῃ : μάλαμα)
ἀπομαζοῦντο . . . μάλαμα . . .

- 17) Ποῖοι ἄλωνίζουσι : ὁ ἴδιος ὁ γεωργὸς με ἰδικὰ του ζῶα ἢ ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν ἀκόμη) εἰδικοί ἄλωνισταί (ἐν Αἰτωλίᾳ : βαλμάδες, δηλ. τσοπάνηδες, καλούμενοι ἄλωνασοὶ καὶ ἀγωνιάτες), οἱ ὅποιοι εἶχον βοδία ἢ ἀλογα καὶ ἀνελάμβανον τὸν ἄλωνισμὸν

*ὁ ἴδιος ὁ γεωργὸς με ἰδικὰ του ζῶα . . .
κάθε γεωργὸς ἀνάστα με τὰ ἀφράγια του . . .
εἶχε πολλὰ ζεύγη ζώων . . .*

- 18) Πλὴν τοῦ μέσου τούτου με ζῶα καὶ με ἄλωνιστικὸν ἐργαλεῖον ὑπῆρχον παλαιότερον εἰς χρῆσιν ἄλλα μέσα χωρισμοῦ τοῦ καρποῦ ἀπὸ τοὺς στάχυν· π.χ. τὸ κοπάνισμα αὐτῶν με χονδρὸν ξύλον (τὸν κόπανον) ἢ με ἄλλον τρόπον ; (βλ. κατωτέρω ἐν σελ. 26 εἰκόνα).

ὁ οὐκ

- 19) Ὁ κόπανος οὗτος πῶς ἐλέγετο· ἐκ ποίου ξύλου κατεσκευάζετο· πόσον μῆκος καὶ πᾶχος εἶχε καὶ ποῖον τὸ σχῆμά του ;

- 20) Τὸ κοπάνισμα τῶν σταχύων ἐγίνετο εἰς τὸ ἀλώνι ἢ εἰς τὴν αὐλήν;
Διὰ ποῖα δημητριακὰ ἐγίνετο (ἢ γίνεται) χρῆσις τοῦ κοπάνου;
(π.χ. φακῆς, ρεβιθιῶν κλπ.).....

κόπανος εἰσορμητός

ξύλο καμπυλωτό διὰ τὸ κοπάνημα
μικροῦ ἀμφοῦ δημητριακῶν...

Ὑπὸ πόσων καὶ ποίων προσώπων ἐγίνετο· μόνον ὑπὸ τῶν μελῶν
τῆς οἰκογενείας ἢ καὶ συγγενῶν ; Ἀνελάμβανον τὸ ἔργον τοῦτο
ἄλλα πρόσωπα ἐπ' ἀμοιβῇ ; Πῶς ἐκαλοῦντο τὰ πρόσωπα αὐτά ;
Πῶς ἐγίνετο τὸ κοπάνισμα τοῦτο διὰ τὰ δημητριακὰ μεγάλων
παραγωγῶν ;

- 21) Ποῦ ἐτοποθετοῦντο (ἐξηπλοῦντο) οἱ στάχυες διὰ τὸ κοπάνισμα.
Ἐγίνετο τοῦτο ἀπ' εὐθείας ἐπὶ τοῦ ἐδάφους ἢ ἐπὶ ξύλου ; Πόσαι
στρώσεις (δηλ. ἀπλώματα) σταχύων ἐκοπανίζοντο τὴν ἡμέραν ;
Τὸ κοπάνισμα ἀπέβλεπε μόνον εἰς τὸν χωρισμὸν τοῦ καρποῦ ἢ

καὶ εἰς τὴν ἀχυροποίησιν τῶν σταχύων ; (Περιγράψατε λεπτομερῶς τὸν τρόπον τοῦτον χωρισμοῦ τοῦ καρποῦ ἀπὸ τοὺς στάχους, παραθέτοντες σχεδιαγραφήματα ἢ φωτογραφίας)

- 22) Κατὰ τὸ ἀλώνισμα διὰ τῶν ζῶων, ὡς ἐπίσης καὶ διὰ τοῦ κοπάνου, ἐτραγουδοῦντο τραγούδια ; Ἐὰν ναί, ποῖα ;
Κατὰ τὸ κοπάνισμα μήπως ἐλέγοντο εἰδικὰ δίστιχα ἢ φράσεις διὰ τὸν συντονισμόν τοῦ ρυθμοῦ τῆς ἐργασίας ;

.....η..... *Μοῦρον τα παιδια ἐπ' ἄνω εἰς τὸ δαυμάνι*
ἐφ' ὅσον δαυμάνι τραγουδῶντα τῇ ἐποχῇ

- 23) Πότε τὸ πρῶτον ἐγίνε χρῆσις ἀλωνιστικῆς μηχανῆς εἰς τὸν τόπον σας. Ποῖος τὴν ἐπρομηθεύθη (πρόσωπον, συνεταιρισμός κλπ.). (Περιγράψατε τὸν τρόπον λειτουργίας αὐτῆς)

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΔΘΗΝΩΝ

β'. Λίχνισμα

- 1) Πῶς λέγονται οἱ ἀλωνισμένοι στάχυες, ἐτοιμασμένοι διὰ τὸ λίχνισμα (ἐν Αἰτωλίᾳ : λειῶμα, ἐν Κρήτῃ : μάλαμα). Με ποῖον ἐργαλεῖον σωρεύεται τὸ λειῶμα διὰ τὸ λίχνισμα ; πῶς λέγεται τοῦτο (εἰς Κρήτην : θρινάκι, εἰς Αἰτωλίαν καὶ Πελοπόννησον : δικριάνι, ἀλλαχοῦ : δικιργιάνι) καὶ ποῖον, τὸ σχῆμα αὐτοῦ

α). *Λεχόται μαλαμα ὅμει ἐπὶ τῶν (ἐπὶ τῶν)*

Ὁ σχηματιζόμενος σωρὸς ἔχει σχῆμα στρογγύλον ἢ ἐπίμηκες ;
Προτοῦ ἀρχίσῃ τὸ λίχνισμα (ἀνέμισμα) πρὸς ἀποχωρισμὸν τοῦ ἀχύρου

ἀπὸ τὸν καρπὸν, καρφώνεται τι ἐπάνω εἰς τὸν σωρόν ; Μήπως μαχαίρι, τὸ θρινάκι ἢ ἄλλο τι ; Τί λέγεται κατὰ τὴν πράξιν ταύτην καὶ πρὸς ποῖον σκοπὸν γίνεται τὸ ἔθιμον τοῦτο.....

1) Ο αἰσρος ἔχει βαῦμα στρογγυλὸν ὅλ' ἐθιμον.....
τοῦτο δὲν ὑπάρχει. ἐν τῇ τοῖαντος (καρφῶν).
κ.λ.ν.).....

- 2) Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον γίνεται τὸ ἀνέμισμα ; (Πῶς λέγεται τοῦτο : φτυάρι, θρινάκι ; Ἰχνογραφήσατε τοῦτο.... *Πρώτα με διγράψατε.*
(χιανὰ) καὶ ὑστερα με γράψατε (ταχτά μιν γράψατε).....

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

- 3) Ποῖος λιχνῶς (ἀνεμίζει)· ἀνδρῶς, γυναικῶς· εἰδικὸς λιχνιστὴς ἐπ' ἀμοιβῇ ;

καὶ ἀνδρῶς καὶ γυναικῶς. Δὲν ὑπάρχει ἐνδύμας.
Πιπεν 16.7.71 ἐπ' ἀμοιβῇ.....

- 4) Πῶς λέγονται τὰ χονδρὰ τεμάχια τῶν σταχύων, τὰ ὅποια μετὰ τὸ λίχνισμα παραμένουν μετὰ τοῦ καρποῦ (εἰς τινὰς τόπους καλοῦνται : κόντυλοι, κόμπια). Πῶς ἀποχωρίζεται ὁ καρπὸς ἀπὸ τοὺς κόντυλους ἢ τὰ κόμπια ; Ποῦ συνηθίζεται νὰ γίνεται δεύτερον ἀλώνισμα διὰ τῶν ποδῶν τῶν ζώων, ὥστε νὰ ἀποφλοιωθῇ ὁ σῖτος κλπ ;

λεχονται μαβούζ ἢ μερίμ. μαζώνονται
ἐκ μαζι καὶ ἐπὶ τέρας μάγει, ἐκ ἀλλανι.
χι' αὐτὰ με δονιάται (τον βεν).....

- 5) Πῶς γίνεται ἡ ξεῦξις τῶν ζώων διὰ τὸ δεύτερον, ὡς ἀνωτέρω, ἀλώνισμα ; Ποῦ ἀπαντᾷται τὸ ἀλώνισμα τοῦτο· πῶς λέγεται ; (Ἐν

Κρήτη: ξεβαβούλισμα καὶ καρπολώνεμα)· διὰ ποῖα δημητριακὰ συν-
ηθίζεται τοῦτο

..... ξένισμα ἐξ τῶ ξυγχοῦ ἐπὶ δονυάνι.....
..... ζυγχοῦ ἵσται· αἱ δὲ τὰ ἐπὶ κρημνισμῷ εἰσάγει
..... ἐξ τῶν εἰσῶν καὶ γὰρ ἐφίδει

- 6) Ἀφοῦ διὰ τοῦ λιχνίσματος (ἀνεμίσματος) ἀποχωρισθοῦν τὰ ἄχυρα,
πῶς γίνεται ἡ διαλογὴ τοῦ καρποῦ ἀπὸ τὰ μετ' αὐτοῦ παραμείναντα
χονδρὰ τεμάχια τῶν σταχύων (τοὺς κοντύλους, κόμπια κ.ά.) ; , , , , ,

..... Ἡ διαλογὴ τῶν καρπῶν γίνεται ἐξ.....
..... κοσκίνο (μοξελ)

Γίνεται τοῦτο κατὰ τὸ ἀνέμισμα, ἀπομακρυνομένων τῶν ξένων αὐτῶν
ὕλῶν ὑπὸ γυναικὸς διὰ σαρώθρου· ἢ δι' ἄλλων μέσων, ὡς π.χ. κοσκί-

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

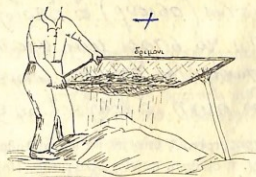
ΑΘΗΝΩΝ

κόσκινο πάλιο δερμάτινο

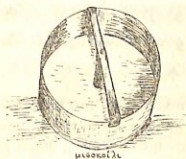
κόσρος ἢ ἀρυλῆρος

δερμόνι

νων μὲ ὅπας διαφόρων μεγεθῶν· π.χ. μὲ τὸ κόσκινον τὸ καλούμενον
κατὰ τόπους : βολίστρης, δερμόνι, δορμόνι, δριμόνι, ρεμόνι κλπ.

χωρητικότητα του εις ὁκάδας, εις κοιλά κλπ., παραθέσατε δὲ καὶ χρονογράφημα αὐτοῦ· βλ. κατωτέρω σχετικὰς εἰκόνας). *Μονοι. ~~καὶ~~ ἐν*
ἑξήκοντα. (Ἡρώς οὐδεμαχ. βίβλ. ἐπὶ ἀπώγει. Πρώτα βέ το
ἥκοντα. ἡερωῦδε. τό. εἰταρι. καὶ. ἂν. δὲν. ἐν. ἡερωῦδε. ἡερωῦδε. βέ. τόν. τεκνέμε. (τεινίμ). - ἡερωῦδε. 10. ὡμῶδε.

- 2) Ποῖα ἄλλα βάρη κατεβάλλοντο εἰς εἶδος εἰς τὸ ἁλώνι ;

α) τὸ παπαδιάτικο,
β) τὸ ἀγροφυλακιάτικο,
γ) τὸ γυφτιάτικο,
δ) τὸ εὐλωνιάτικο κλπ.

Σημειώσατε τὰ ἐν χρήσει παλαιότερον μέτρα τῶν δημοτριάκων (δνομα, χωρητικότης, σχῆμα, καὶ παραθέσατε ἰχνογραφήματα ἢ φωτογραφίας αὐτῶν)

Με τβιχ'ιη 10 ομαδε

- 3) Ποῦ ἀπεθηκεύετο κατόπιν ἡ παραγωγή (ὁ καρπὸς) ὑπὸ τοῦ γεωργοῦ ἐντὸς τῆς οἰκίας (εἰς ποῖα δοχεῖα) ἢ εἰς ἀγρούς ἐντὸς εἰδικῶν λάκκων ; (Σημειώσατε λεπτομερῶς εἰς ἑκάστην περίπτωσιν τὰς σχετικὰς συνηθείας) Εἰς τὸ ἐνδομ. ἀμπάρ (ἀμπάρ) τοῦ
ἡλια. εἰς τὴν ἀνῆνι τοῦ βουτ. καὶ ἐστραβελο
βέ. τέρρεα ποδάρια

- 4) Τὸ ἄχυρον ποῦ ἀπεθηκεύετο. Εἰς ἀποθήκην (ἄχυρῶνα) ἐντὸς τοῦ χωρίου ἢ εἰς τὸν ἀγρὸν καὶ παρὰ τὸ ἀλώνι. Πῶς ἐγένετο ἡ ἀποθή-

κεμισ εἰς τὴν ὑπαιθρον ; ἔ' εὐαγγελ. ἀποδομνέον. εἰς...
 αὐρωτα. πλεβίον τῶν σπιτιῶν. ἢ δὲ αὐτὰ τὸ αὐρωτῶν
 εἰς... διπλοῦται. εἰς... σπυριαν. -

- 5) Πῶς ἐγίνετο (ἢ γίνεται) ἡ διαλογὴ τοῦ σπόρου. Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ
 θερισμοῦ ἀπὸ τοῦς καλυτέρους στάχους ἢ μετὰ τὸ ἀλώνισμα ; ...

καὶ αὐτῶν. διάρκειαν. τοῦ θερισμοῦ. εἰς... τελευτῶν.
 σταχυίους. ἡσπεν. τὰ μαλίστρα. εὐαγγελ. (ἐκπαίδειαν)
 καὶ τὰ αὐτονοῦσα. ἢ τὸ αὐτῶν.

- 6) Μήπως ὅπου γίνεται ἡ διαλογὴ τοῦ σπόρου πρὸ τοῦ θερισμοῦ κατα-
 σκευάζεται τότε ἢ μετὰ τὸν θερισμὸν πλέγμα (πλεκτὴ) ἐκ σταχυῶν,
 τὸ ὅποιον ἀναρτᾶται εἰς τὸ εἰκονοστάσιον ἢ ὀπισθεν τῆς θύρας κλπ ; ..

Ναί. ἔχοντο. εὐαγγελ. πλεχθῆναι. αὐτῶν. ἢ καὶ
 τὰ κίονα (καὶ εὐαγγελ.) καὶ εὐαγγελ. εἰς τὸ εἰκονοστάσιον.

Πῶς λέγεται ἡ πλεκτὴ αὕτη ; Ποῖον τὸ σχῆμα τῆς πού φυλάσσεται.
 πρὸς ποῖον σκοπὸν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ; ...
 εὐαγγελ. ἡ πλεχθῆναι. εὐαγγελ. εἰς τὸ εἰκονοστάσιον.
 νοστᾶν διὰ τὰ δὲ τὴν παραγωγήν γιὰ ἀπεριόριστον
 χρόνον. -

Δ'. ΕΘΕΣΤΑΙ ΠΥΡΑΙ

- α'. 1) Κατὰ ποίας ἡμέρας τοῦ ἔτους λαμβάνει χώραν κατ' ἔθιμον εἰς τὸν
 τόπον σας ἀναμμα φωτιάς εἰς τὸ ὑπαιθρον. (Π.χ. παραμονὴ Χριστου-
 γέννων, ἑσπέρas 23 Ἰουνίου (Κληδόνου), Ἀποκριές, πρώτη Μαρ-
 τίου, Πάσχα (κάψιμο τοῦ Ἰούδα), ἑσπέρas τῆς 31 Αὐγούστου κλπ.)

Μοῖον. τῆς παραμονῆς. τῆς εὐαγγελ. εὐαγγελ.
 καὶ κυρίου. τῆς εὐαγγελ. λαοκρατίαν.

Εἰς ποίας ἡμέρας, ποίαν ὥραν καὶ εἰς ποῖον μέρος ;

Μέ τῆς εὐαγγελ. καὶ εὐαγγελ. εὐαγγελ. πλεχθῆναι
 καὶ εὐαγγελ. τῆς εὐαγγελ.

2) Πώς λέγεται ή φωτιά αὐτή ; (π.χ. φανός, ἀφανός κλπ.).....
.....Πῶς λέγεται... βαχία. (Εν Ιερδανη).....

β'. 1) Ποιοί ἀνάπτουν τὴν πυράν· παιδιὰ, ἡλικιωμένοι, ποῖος ἄλλος ; ...
.....Πῶς φωτιά ἀνάπτουν παιδιὰ -.....

2) Ποῖος ἢ ποιοὶ συλλέγουν τὰ ξύλα, θάμνους κλπ. διὰ τὴν πυράν.
Τὰ κλέπτουν ; "Αν ναί, ἀπὸ ποῖον μέρος ; ...Να παιδιὰ...
ἐν Ἰερδανη. ἐν τῷ οἰκίῳ. οἱ οἰκοδεσποταὶ ξύλα -
ρίκνυς προεφέρουν ξύλα......

3) Πῶς γίνεται ἡ συγκέντρωσίς των. (Περιγράψατε λεπτομερῶς)

Να παιδιὰ τραγουδοῦται χοροῦν ἀπὸ χειρὶν αἰ.
ἐν χειτονία. οἱ οἰκοδεσποταὶ ἢ οἰκοδεσποτὲς
μαγαθαβαίον ἀκούει καὶ προεφέρων δάκνυ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

γ'. Ποῖαι αἱ συνήθειαι εἰς κάθε τόπον διὰ κάθε πυράν ;

1) Προσευχαί, διάφοροι ἐπικλήσεις, εὐχῆς, ἄσματα, κρότοι, θόρυβος.
Καταγράψατε τὰ σχετικὰ κείμενα. τραγουδοῦνται τὸ τραχονδι
Σαχία - βαχία βαχιντάν } Σαχία - βαχία βαχιντάν
πίζαι κελίρ. καχιντάν } τὸ γίδι ἔρχεται ἀπὸ τὸ θράκο
ἀβδ. χρ. ἴστα. ἀθεντίμ } ἀπ' τῆς πείτα δὲν πεδινάτε
ἀντετ. μαλὴς βαχιντάν } τὸ ἔσθιο ἔκινε ἀπὸ τῆς βαχίας

2) Πηδήματα, χοροὶ γύρω ἀπὸ τὴν πυράν. (Περιγραφή λεπτομερῆς)

Ἐχίοντο πηδῶνται περὶ τὴν πυράν...
ἀπ' ἑλὰς καὶ πλευρὰς (ἐκτετατοί ὅροι).....

- 3) Τί καίονται εἰς τὰς πυρὰς αὐτάς· (κάψιμον τροχοῦ ἀμάξης, λουλουδιῶν τοῦ Μάρτη, τοῦ στεφάνου τῆς Πρωτομαγιάς κλπ.)

..... *Ξύλα καὶ θάβητοι* -

- 4) Καίονται (ἢ ἐκαίοντο) ὁμοιώματα· π.χ. κατὰ τὸ Πάσχα ὁμοίωμα τοῦ Ἰούδα· (περιγράψατε λεπτομερῶς)

..... *Ὅσα ἄλυσ. ξύλα καὶ θάβητοι*

- 5) Παραθέσατε λεπτομερῆ περιγραφὴν τοῦ ἐθίμου εἰς τὸν τόπον σας

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

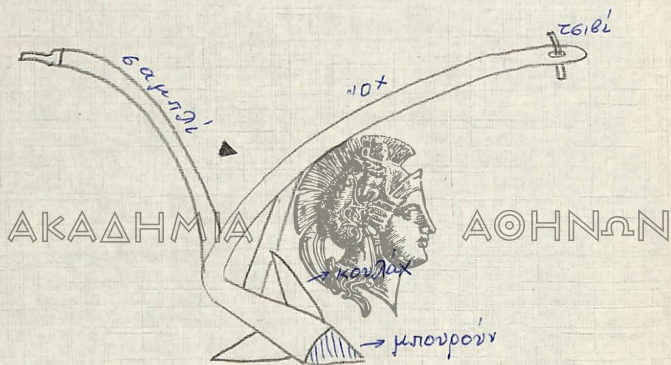
ΑΘΗΝΩΝ

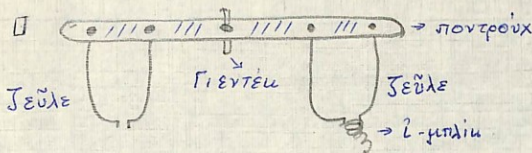
ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

Συγός

ὁ Συγός ἀποτελεῖται ἐξ ἁπλῶν ξύλων
 ὑπὸ τὸ ὅποσον ξεινῶνται αἱ Σεῦλαι ἐν ξύλῳ (ἐφ' ἑαυτῇ),
 δεύονται δὲ εἰς τὸ ἀνὰ γένος διὰ βασινοῦ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

Λίγα λόγια σὰν Εἰσαγωγή.

Ἡ φασματική αὐτὴ ἐκδοχή, με' θέματα ἀπορῶντα τῇ ἐπαφῇ, τοῦ
θεριμῶν καὶ τοῦ ἀντισιμῶν ὡς καὶ τὰς ἐποικίας πυρὰς ῥοῦρα τοῦ γεωργι-
μοῦ βίον καὶ ποιοῦντα προσδύχων ἐν Μικρᾷ Ἀσίᾳ καὶ αὐτοῦ Ἀττίχων
(παρ. Κιοεζέρ) μετὰ καὶ τοῦ ἔτος 1944-45. Πέραν τῆς ἀποδοτικότητος τῶν
αὐτῶν αἰσθημάτων εἰσαχθέντων εἰς τὸν γεωργικὸν καλλιέργειαν με' ἀποτέλεσμα
ἡ φασματικὴ καὶ γεωργικὴ ἐργασία τὰ αὐτῇ.

Τὸ αὐτοῦ Ἀττίχων (παρ. Κιοεζέρ) ἐπαρκομένην ἀπὸ τῶν προσδύχων
ἐν Μικρᾷ Ἀσίᾳ (Προσὰ Ἰωνίαν) τὸ ἔτος 1923. Τόπος μακρὰ γεω-
ργικῆς καὶ κτηνοτροφικῆς προσδύχων καὶ ἐν Κασσέρας προσδύχων με' ἀπο-
τέλεσμα ἡ γεωργικὴ καλλιέργεια τῶν ἐπὶ τῇ κερὰ ἀποδοτικότητος τῶν. Τὰ στοιχεῖα
καὶ ἐπὶ τῇ παρατηρήσει ἐν τῇ γεωργικῇ βίᾳ τῆς γεωργικῆς καλλιέργειας
διετηρηθῆσαν καὶ μετὰ τοῦ ἔτους 1945 καὶ ἐν τῇ γεωργικῇ καὶ τῇ
Κιοεζέρ (νῦν Ἀττίχων) Φλωρίνης.
(Βέβαια οἱ ἀποδοτικότητες τῶν περιεσοτέρων - σχεδὸν ἔλην - ἐργασίᾳ καὶ ἐν τῇ
τῇ γεωργικῇ τῶν εἶναι τουργικαί. Ἡ φαντασία δὲ καὶ ἡ ἐπιχειρηματικὴ
καὶ ἀποδοτικὴ εἶναι μακρὰς ἐκδοτικῆς.

Τὸ Ἀττίχων, τὸ ὅποιοι ἔλαβεν τῇ ἀποδοτικῇ τῶν ἐν τῷ Ἀττίχων ἀπο-
δοτικῇ τοῦ Μετ. Ἀλεξάνδρου, πλαισιώσαντος ἀποδοτικῇ Κιοεζέρ. Τὸ Κιο-
εζέρ μετὰ τουργικὴ ἐνδοτικὴ ἀποδοτικὴ εἰς Κιοεζέρ = ἐπὶ τῇ ἀποδοτικῇ
Περὶ τῇ ἀποδοτικῇ ὑπάρχουν δύο εἰδοί. α) ὅτι ἐπὶ τῇ τουργικῇ
ἐκδοτικῇ τούτου τουργικῇ ἀπὸς ἐπὶ τῇ Κιοεζέρ = ἐπὶ τῇ ἀποδοτικῇ
= Κιοεζέρ. β) ὅτι τὸς περὶ τῇ ἀποδοτικῇ εἰς Κιοεζέρ = ἐπὶ τῇ ἀποδοτικῇ
ἐπὶ τῇ ἀποδοτικῇ, ἐπὶ τῇ ἀποδοτικῇ. Τὸ ἀποδοτικὸν ἀποδοτικὸν ἐν τῇ ἀποδοτικῇ (καλλιέργεια)
οἱ ἀποδοτικοὶ τῶν εἶναι περὶ τῇ ἀποδοτικῇ καὶ ἀποδοτικῇ με' τῇ ἀποδοτικῇ, κτηνο-
τροφικῇ καὶ ἀποδοτικῇ καλλιέργειαν. Οἱ ἀποδοτικοὶ καὶ ἀποδοτικοὶ περὶ τῇ ἀποδοτικῇ
τῇ τουργικῇ ἀποδοτικῇ (καλλιέργεια).

Αριθ. Πρωτ. 2

Αριθ. Διεκτ. 3

Πρὸς
τὸ Κέντρον Ἑρευνῆς Ἑλλ. Λαογραφίας
Ἑρακλείας Ἀθηνῶν
Εἰς Ἀθήνας.
(Ὡς τὸν κ. Ἐπισκοπῶν τῶν Ὀμ. Ἑκδοτῶν
Περικερείας Ἀμυνταίου)

Ἐκ Αὐτοῦ ἡμερῶς τῆς 11-2-1970
ἈΚΑΔΗΜΙΑ
Ἐποδοτῆς Ἑρωτηματολογίου
Γεωργίου Β΄,

Παραβάτω τῇ τιμῇ
να ἀποδοθῇ μὴν, ἐνημέρωσιν, Ἑρωτη-
ματολογίου περὶ τῶν ἐν παραδόσει γεωρ-
γικῶν βίβλ. καὶ τῶν κατ' ἔθμον πυρῶν,
δεδόντως συμπληρωμένων.
Τοῦτο ἐντελεσθῆναι ἀπὸ τῶν διδλ. Γεωρ-
γίων Μπαϊτῆ ἀπὸ 10-12-69 ἕως 10-2-70.

ὁ
Ὑποστ. τῶν Ἑκδοτῶν

ΓΕΩΡΓΙΟΣ Η. ΜΠΟΥΤΣΗΣ
ΔΙΔΑΣΚΑΛΟΣ